

**การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยอาจารย์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**
**Lecturers' Evaluations of Student Learning Outcomes According to
TQF for Higher Education (2009) and Students' Readiness for ASEAN**

วีระวรรณ ศรีตะลานุคค์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างของอาจารย์ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน และเพื่อวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยอาจารย์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยทำการศึกษาคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 แห่งในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ ซึ่งมีประชากร จำนวน 491 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 217 คน ($p < 0.05$) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างวันที่ 3–15 ธันวาคม 2555 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเอฟ การเปรียบเทียบรายคู่ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ในภาพรวม สภาพการดำเนินงานที่แตกต่างของอาจารย์มิได้ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างอาจารย์ข้าราชการและอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาในทักษะการสอน ประการที่สอง อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครอบคลุมทุกด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยครอบคลุม 8 ด้าน คือ 5 ด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน บวกอีก 2 ด้าน คือ ด้านทักษะการประเมินผล และด้านทักษะการบูรณาการ และประการที่สาม ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า มี 13 ด้าน โดย 5 อันดับแรก คือ ด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คำสำคัญ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552
ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

Abstract

The objective of this research were to study lecturers' different job contracts affecting their instructions, and to analyze the lecturers' evaluation of student learning outcomes according to TQF for higher education (2009) and the readiness for ASEAN. Population was 491 lecturers making 217 samples ($p < 0.05$) in 3 institutes in Surin; Rajamangala University of Technology-Isan, Surin Campus, Surindra Rajabhat University, and Boromarajonani College of Nursing, Surin. Data was collected during December 3 – 15, 2012 and analyzed by descriptive statistics; percentage, f-test, post hoc, means, standard deviations, and confirmative factor analysis.

The study found 3 mains results. Firstly, in general, the job contracts did not affect lecturers' instructions except that there were different ($p > 0.05$) in lecturing skills between civil-servant lecturers and government official lecturers. Secondly, lecturers evaluated students according to TQF and their readiness for ASEAN covering 8 learning outcomes; 5 areas according to TQF and their readiness for ASEAN plus 2 more areas which were the skills of evaluation and the integration. Thirdly, the CFA revealed 13 areas of students' learning outcome evaluation. The first 5 areas were knowledge, desired characteristics, communication skills, relationships and responsibilities, and students' readiness for ASEAN.

Keywords Evaluations of student learning outcomes, Thai Qualifications Framework for Higher Education (2009), Students' readiness for ASEAN

บทนำ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยได้มีการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ผลจากการปฏิรูปครั้งนี้ทำให้เกิดอาจารย์ยุคใหม่ภายใต้ชื่อ อาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา รัฐยังได้ลดจำนวนอัตราจ้างงานอาจารย์เพื่อลดภาระทางงบประมาณ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงได้หาทางออกโดยการจ้างอาจารย์ในลักษณะสัญญาจ้างชั่วคราวเพื่อให้เพียงพอกับการเรียนการสอน บัดนี้ การบริหารงานบุคคลภาครัฐในลักษณะนี้ได้ดำเนินมามากกว่า 10 ปีแล้ว ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาถึงผลกระทบของการปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลในลักษณะนี้ต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนของอาจารย์ที่มีสัญญาจ้างงานแตกต่างกันเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 ซึ่งอาจารย์จำเป็นต้องประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาให้ได้ 5 ด้าน นอกจากนี้ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงเป็นประเด็นว่า อาจารย์ได้เตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ได้ในสังคมอาเซียนทั้งในฐานะสมาชิกและกำลังแรงงานอย่างไร ดังนั้น ประเด็นที่ทำการศึกษาค้นคว้าจึงครอบคลุมถึงรายการพฤติกรรมของนักศึกษาที่อาจารย์ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ 5 ด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญจะนำไปสู่การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และข้อเสนอเพื่อการปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลภาครัฐต่อไป

วัตถุประสงค์

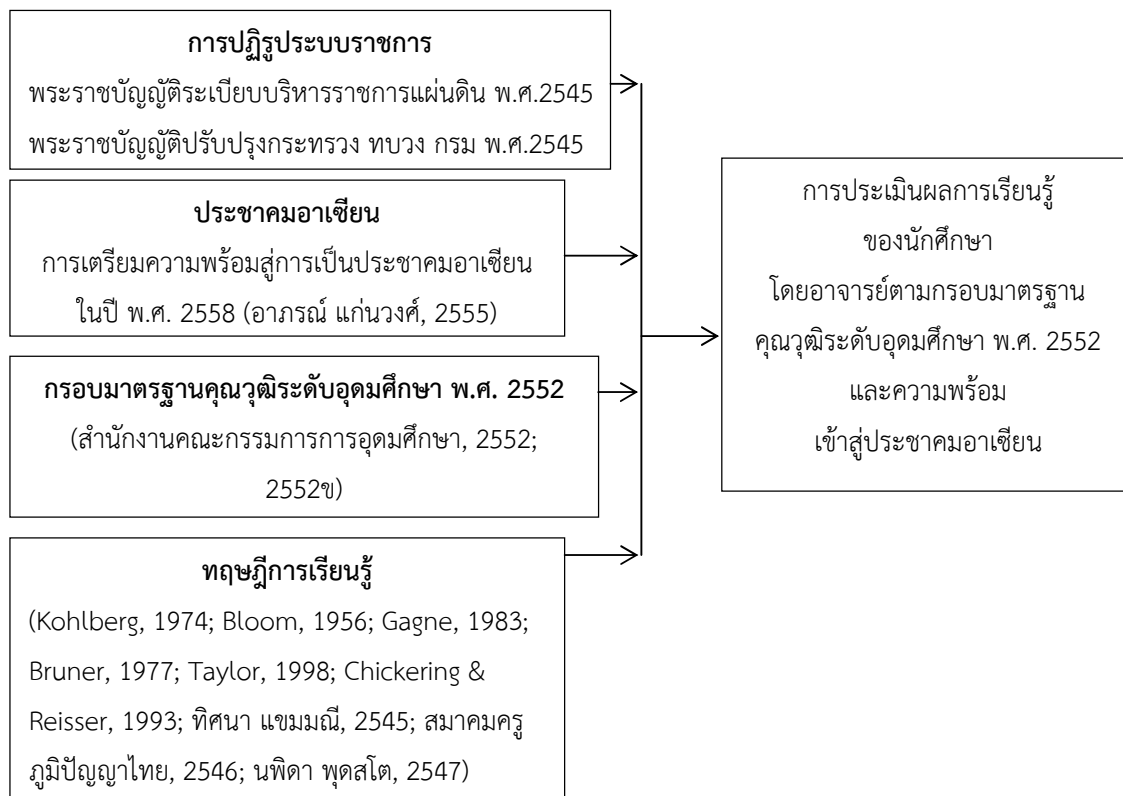
การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพการจ้างงานที่แตกต่างของอาจารย์ที่ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน
2. วิเคราะห์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยอาจารย์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้จัดทำในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ โดยทำการศึกษาคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร พระหาวันเดือนเมษายน 2555-ธันวาคม 2556 ทั้งนี้กรอบแนวคิดเชิงเนื้อหาได้แสดงไว้ในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบราชการ และข้าราชการ โดยมุ่งสร้างเสริมให้หน่วยงานทำงานได้ผลสำเร็จสูง เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานของระบบและคน เพื่อให้ประชาชนศรัทธาต่อระบบราชการ เน้นการบริการประชาชน ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขอบเขตของการปฏิรูประบบราชการไทยยุคใหม่ได้ข้อกำหนดภารกิจที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการโดยกระจายอำนาจให้องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนเป็นผู้ดำเนินการมากขึ้น การปรับรูปแบบและวิธีการบริหารงานใหม่ที่มุ่งบริการที่มีคุณภาพสนองความต้องการของประชาชน การปฏิรูปวิธีการงบประมาณโดยเน้นผลลัพธ์และมีการควบคุมตรวจสอบให้โปร่งใส การปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลโดยจัดระบบนักบริหารระดับสูง และให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม และการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมค่านิยมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปรับตัวในการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ (จรวยพร

ธณินทร์, 2546) จะเห็นได้ว่า ข้อกำหนดข้างต้นส่งผลต่อการจ้างงานของอาจารย์ โดยทำให้เกิดบุคลากรสายผู้สอนขึ้นมา 3 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา/พนักงานราชการ และอาจารย์อัตราจ้างซึ่งเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลมุ่งเน้นลดจำนวนข้าราชการเพื่อทำให้งบประมาณด้านเงินเดือนน้อยลง และให้สถาบันอุดมศึกษาจ้างผู้สอนในลักษณะพนักงานของสถาบัน เพื่อลดค่าใช้จ่ายบานานู ดังนั้น หลังจากที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้มาเป็นเวลา 14 ปี จึงควรศึกษาถึงผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่มีลักษณะการจ้างงานที่แตกต่าง อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ มิได้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาความเป็นธรรมของการจ้างงาน หากแต่มุ่งศึกษาถึงคุณลักษณะของอาจารย์ทั้ง 3 กลุ่มต่อพฤติกรรมการสอนเท่านั้น

นอกจากนั้น การที่ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในสัตยาบรรณเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปีพุทธศักราช 2558 ย่อมส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเร่งปรับตัว และผลิตบัณฑิตให้สามารถอยู่ร่วม และแข่งขันได้กับบัณฑิตจากประเทศในกลุ่ม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เตรียมความพร้อมให้กับหน่วยงานในสังกัด โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน การศึกษานี้ได้หยิบยกเฉพาะยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 (อาภรณ์ แก่นวงศ์, 2555) ที่กำหนดกลยุทธ์ให้มุ่งพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้ในการทำงานได้ และพัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบวิชาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย ซึ่งสามารถจำแนกเป็นประเด็นหลัก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะภาษาอังกฤษ² ซึ่งประกอบด้วย การฟังภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจ (E1) การพูดภาษาอังกฤษ (E2) การอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจ (E3) และการเขียนเอกสารเป็นภาษาอังกฤษ (E4) และด้านความพร้อมสู่อาเซียน ซึ่งประกอบด้วย การทำงานกับผู้ที่มีความแตกต่าง (A1) การตระหนักในความเป็นพลเมืองของอาเซียน (A2) การเป็นผู้นำกลุ่ม (A3) และการเป็นสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม (A4)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) โดยกำหนดให้ความรู้ความสามารถขั้นต่ำของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้น ๆ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษานี้ส่งผลให้คณาจารย์ต้องจัดทำรายละเอียดของรายวิชาที่ตนทำการสอนและจัดทำประเมินผลการเรียนรู้ 5 ด้านของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม

² ในรายงานผลการวิจัยได้ใช้อักษรย่อตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ข้างต้น เพื่อกระชับความ

เนื่องจากคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษามีได้มีใบประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ดังนั้น จึงพบว่า อาจารย์เหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ใหม่ซึ่งเป็นพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา ไม่สามารถจัดทำรายละเอียดของรายวิชาที่ตนทำการสอนได้ ดังจะเห็นได้จากการที่คณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ที่ได้จัดอบรมเรื่อง การจัดทำรายงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ในวันที่ 27 ถึง 28 มีนาคม 2555 ผลจากการอบรมครั้งนี้พบว่า อาจารย์บางส่วนประสบความยุ่งยากในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้น การช่วยให้อาจารย์สามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีลักษณะเป็นสากล โดยมีกระบวนการวัดและประเมินผลที่มีความเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และอธิบายได้ ย่อมเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้สามารถแข่งขันได้ในกลุ่มประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา 5 ด้าน พบว่า ประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรม (L1) ความรู้ (L2) ทักษะทางปัญญา (L3) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (L4) และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (L5) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ประกอบด้วยรายการต่าง ๆ กล่าวคือ L1 ประกอบด้วย 7 รายการ คือ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก L2 ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ มีความรู้หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา เห็นความสำคัญของงานวิจัย และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ L3 ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ สามารถค้นหาข้อเท็จจริง สามารถประเมินข้อมูล สามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ และสามารถเสนอแนะแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม L4 ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ ช่วยแก้ปัญหาในกลุ่ม มีภาวะผู้นำ สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ L5 ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ ระบุประเด็นปัญหา ประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการกับข้อมูลสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม การทบทวนเอกสารพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักศึกษายังประกอบด้วย 2 ด้านหลัก คือ การประเมิน (L6) และการบูรณาการ (L7) ซึ่ง L6 ประกอบด้วย สามารถปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ตนทำผิดพลาด สามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนระหว่างปฏิบัติ สามารถอธิบายเหตุผลของข้อผิดพลาดของตน และสามารถอธิบายวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดของตน และ L7 ประกอบด้วย สามารถเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ สามารถเชื่อมโยงความรู้ในวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สามารถเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ในภาพรวม และสามารถระบุข้อบกพร่องของความรู้ทั้งหมดในภาพรวม นอกจากนี้ การวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้รายการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิด อันนำไปสู่รายการในแบบสอบถามในแต่ละด้าน

กล่าวคือ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1974) และศีล 5 ในพระพุทธศาสนาซึ่งถือเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ต้องห้ามของพุทธศาสนิกชน ทำให้ได้รายการผลการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวน 14 ข้อความ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ได้แก่ รับผิดชอบต่อภาระกิจของตนเอง กระตือรือร้นที่จะได้คะแนนสูง ทำตามมติของกลุ่ม เป็นคนตรงเวลา เคารพตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีใจใฝ่สันติ มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีเหตุผล ฝ่าฝืนระเบียบ และกฎหมาย เบียดเบียนผู้อื่น ผิดจารีตประเพณีทางเพศ พูดยาโกหกหลอกลวง และเสพสิ่งเสพติด ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านความรู้ของบลูม (Bloom, 1956) และทฤษฎีการเรียนรู้ของบรุนเนอร์ (Bruner, 1977) เกี่ยวกับการพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ ทำให้ได้รายการ จำนวน 4 รายการ ได้แก่ สามารถให้ความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ สามารถสร้างทางเลือกจากสิ่งที่เรียนรู้ สามารถอธิบายและให้เหตุผลสิ่งที่เรียนรู้ และสามารถสาธิตสิ่งที่เรียนรู้ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีของกาเย่ (Gagne, 1983) ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านความรู้ของบลูม ทฤษฎีการเรียนรู้ของบรุนเนอร์ และแนวคิดของทิสนา แชมมณี (ทิสนา แชมมณี, 2545) ทำให้ได้รายการ จำนวน 7 รายการ ได้แก่ สามารถจำแนก แยกแยะสิ่งที่เรียนรู้ สามารถรวบรวม และจัดระเบียบใหม่จากสิ่งที่เรียนรู้ สามารถเปรียบเทียบ สรุปความ และวิจารณ์สิ่งที่เรียนรู้ สามารถอ้างอิงสิ่งที่เรียนรู้ สร้างความคิดรวบยอดจากสิ่งที่เรียนรู้ สร้างกฎเกณฑ์ใหม่จากการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหา สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบนั้นเกี่ยวข้องกับทฤษฎีพัฒนาการในวัยนักศึกษาของชิกเกอร์ริงและไรเซอร์ (Chickering & Reisser, 1993) ทำให้ได้รายการ จำนวน 11 รายการ ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อภาระกิจของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีพัฒนาการด้านการเข้าสังคม มีพัฒนาการด้านการทำงานกลุ่ม สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง สามารถปกครองตนเอง สามารถสร้างเอกลักษณ์ของตน มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถกำหนดเป้าหมายชีวิตของตน เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และเห็นคุณค่าของความพอเพียง และทิสนา แชมมณี (2545) ได้เสนอแนวคิดการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ว่า ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ 6 ทักษะ ซึ่งนำสู่รายการผลการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวน 1 รายการ คือ สามารถนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่าย สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้นั้น เมเยอร์ (Mayer, 2001) ได้กล่าวว่า ผู้สอนควรระบุพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออก และสามารถสังเกตได้ ระบุเงื่อนไขแห่งการแสดงพฤติกรรม และความช่วยเหลือ และระบุมาตรฐานของพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออก และไทเลอร์ (Taylor, 1998) กล่าวว่า ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในกิจกรรม เพื่อให้ได้รับประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง จัดสิ่งที่มีความง่ายไปสู่สิ่งที่มีความยาก และการจัดประสบการณ์เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้เพิ่มพูนความคิดเห็น และได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน และกาเย่ (Gagne, 1983) ระบุว่า ผู้สอนควรเร้าความสนใจของผู้เรียนด้วยสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนด้วยการตั้ง

คำถาม บอกวัตถุประสงค์ในการเรียนให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นความจำผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์และเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้ที่มีอยู่ก่อน นำเสนอเนื้อหา ยกตัวอย่าง ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ ให้คำแนะนำเพิ่มเติม สอบเพื่อวัดระดับความเข้าใจและทักษะ และนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับบพิดา พุตสโต (2547) กล่าวว่า อาจารย์ควรกระตุ้นให้นักศึกษาคิดค้น สร้างงาน โดยประยุกต์ความรู้และทักษะ เทพนคร ทาคง (2546) กล่าวว่า มาตรฐานในรายวิชาควรเน้นความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและทักษะหรือการปฏิบัติ และวรวรรณ ศรีตะลานุก (Sritalanook, 2013) กล่าวว่า การเรียนการสอนนอกชั้นเรียนมีความจำเป็น โดยอาจารย์ควรสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ซึ่งทฤษฎีและแนวคิดเหล่านี้สอดคล้องกับแนวคิดปราชญ์ภูมิปัญญาไทย คือ บอกให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น และเป็นให้จริง (สมาคมครูภูมิปัญญาไทย, 2546) การวิจัยนี้จึงได้จำแนกรายการจากทฤษฎีข้างต้นทำให้ได้รายการวิธีการสอน 14 วิธี ผลการเรียนรู้ 73 รายการจากผลการเรียนรู้ 8 ด้าน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหวังให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้านของนักศึกษา รวมถึงคุณลักษณะความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ยังทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้โดยคณาจารย์ผู้สอน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาได้ข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาอาจารย์ให้สามารถจัดการเรียนการสอนและดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความจำเป็นต้องการในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งผลที่สุดย่อมช่วยให้อุดมศึกษาไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีประชาคมอาเซียน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. สภาพการทำงานที่แตกต่างของอาจารย์ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน
2. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยอาจารย์ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยได้ทำการศึกษาเอกสารและตำราเพื่อจัดทำกรอบการวิจัย รายละเอียดการดำเนินการวิจัยมี ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จำนวน 491 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทำให้ได้ตัวอย่าง จำนวน 217 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ สภาพการทำงาน และคณะ รายการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด การสร้างแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์สาระ รวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำรายการข้อคำถาม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าเท่ากับ 0.98 จึงไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแบบสอบถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสถิติ ได้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.9634

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างวันที่ 3 – 15 ธันวาคม 2555 สามารถเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามได้ จำนวน 217 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเอฟ และการเปรียบเทียบรายคู่เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 สภาพการทำงานที่แตกต่างของอาจารย์ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อให้ได้ด้านผลการเรียนรู้ที่อาจารย์ใช้ประเมินนักศึกษา และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อให้ได้รายการประเมินผลการเรียนรู้แต่ละด้านพร้อมน้ำหนักของรายการที่อาจารย์ใช้ประเมินนักศึกษา โดยคัดเลือกรายการที่มีค่าความสัมพันธ์กับกลุ่มมากกว่า 0.5 และมีค่าไอเกินหรือน้ำหนักมากกว่า 0.5

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามสมมติฐาน ดังนี้

การทดสอบสมมติฐานที่ 1

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 สภาพการทำงานที่แตกต่างของอาจารย์ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถิติร้อยละ สถิติเอฟ และการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ในภาพรวม สภาพการทำงานที่แตกต่างของอาจารย์มิได้ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ยกเว้น กรณีอาจารย์ข้าราชการและอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายได้อย่างเสรี ดังได้แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางการเปรียบเทียบรายคู่ของสถานภาพของการจ้างงานของอาจารย์ที่มีผลต่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรี

ประเด็น	(I) สถานะภาพ	(J) สถานะภาพ	D (I-J)	td. Error	ig.
เปิดโอกาสให้นักศึกษา อภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรี	อาจารย์ ข้าราชการ	อาจารย์พนักงานใน สถาบัน ฯ	0.11	.04	.03*
		อาจารย์อัตราจ้าง	0.09	.05	.21
เปิดโอกาสให้นักศึกษา อภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรี	อาจารย์ พนักงานใน สถาบัน ฯ	อาจารย์ข้าราชการ	.11	.04	.03*
		อาจารย์อัตราจ้าง	.03	.05	.87
	อาจารย์ อัตราจ้าง	อาจารย์ข้าราชการ	.09	.05	.21
		อาจารย์พนักงานใน สถาบัน ฯ	0.03	.05	.87

*p < 0.05, ** p < 0.01

ตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ข้าราชการแสดงความแตกต่างจากอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่าร้อยละ พบว่า อาจารย์ข้าราชการร้อยละ 98.5 และอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาร้อยละ 87.23 เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรี

การทดสอบสมมุติฐานที่ 2

การทดสอบสมมุติฐานที่ 2 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ข้อค้นพบ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อาจารย์ใช้การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวน 8 ด้านในระดับมาก ได้แก่ 5 ด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ และอีก 3 ด้าน ได้แก่ L6, L7 และด้านความพร้อมสู่อาเซียน

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทำให้ได้องค์ประกอบใหม่ของการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวน 13 ด้านตามลำดับ โดยที่แต่ละองค์ประกอบได้แสดงรายการย่อย คือ 1) ความรู้ ประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่ สามารถอธิบายและให้เหตุผล สามารถสร้างทางเลือก สามารถให้ความหมาย สามารถหาสิ่งที่เรียนรู้ สามารถรวบรวมและจัดระเบียบใหม่ และสามารถจำแนก แยกแยะสิ่งที่เรียนรู้ 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 8 รายการ ได้แก่ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีความยุติธรรม มีความอดทนและกล้าฟันฝ่าอุปสรรค มีวินัยในตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ รับผิดชอบต่อการกระทำของตน และมีความอาทรต่อชุมชนและระบบนิเวศ 3) ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ สามารถพูดคุยเพื่อสื่อสารกับคนในครอบครัว เพื่อน อาจารย์ และคนในสังคม 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 10 รายการ ได้แก่ สามารถปกครองตนเอง สามารถสร้างเอกลักษณ์ของตน เห็นคุณค่าของความพอเพียง ความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีพัฒนาการด้านการเข้าสังคม มีพัฒนาการด้านการทำงานกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตน และสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง 5) ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ ตระหนักในความเป็นพลเมืองของอาเซียน สามารถเป็นผู้นำกลุ่ม สามารถเป็นสมาชิกที่ให้ความร่วมมือทำงานของกลุ่ม และสามารถทำงานกับผู้ที่มีความเชื่อและประเพณีที่แตกต่าง 6) ทักษะภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ สามารถอ่านเอกสาร สามารถฟังและเข้าใจ สามารถพูด และสามารถเขียนเอกสารเป็นภาษาอังกฤษ 7) ทักษะการบูรณาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ สามารถเชื่อมโยงความรู้ในวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน สามารถเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ในภาพรวม นำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวัน และระบุงบข้อบกพร่องของความรู้ทั้งหมดในภาพรวม 8) ทักษะปัญญา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ สร้างความคิดรวบยอด สามารถอ้างอิง สามารถเปรียบเทียบ สรุปความ และวิจารณ์สิ่งที่เรียนรู้ สร้างกฎเกณฑ์ใหม่จากการวิเคราะห์และข้อเสนอนะ และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหา 9) ทักษะการประเมินผล ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนรู้ของตนระหว่างปฏิบัติ อธิบายเหตุผลของข้อผิดพลาดของตน อธิบายวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดของตน และสามารถปรับปรุง

แก้ไขสิ่งที่ตนทำผิดพลาด 10) พฤติกรรมเสี่ยง ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ พุดจาโกหกและหลอกลวง ผิดจารีตประเพณีทางเพศ เสพสิ่งเสพติด เบียดเบียนผู้อื่น และฝ่าฝืนระเบียบและกฎหมาย 11) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ สามารถตีความและสรุปความข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต สามารถอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่มาที่เชื่อถือได้ สามารถวิเคราะห์และวิจารณ์ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล 12) ทักษะคุณธรรม ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ การตรงต่อเวลา มีเหตุผล การเสียสละ และความซื่อสัตย์สุจริต และ 13) ลักษณะการทำงาน ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ ทำตามมติของกลุ่ม และกระตือรือร้นที่จะได้คะแนนสูง

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 สภาพการจ้างงานที่แตกต่างของอาจารย์ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในภาพรวม สภาพการจ้างงานที่แตกต่างของอาจารย์ไม่ได้ส่งผลต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน ยกเว้น กรณีอาจารย์ข้าราชการและอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายได้อย่างเสรี กล่าวคือ อาจารย์ข้าราชการร้อยละ 98.5 และอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาร้อยละ 87.23 เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายได้อย่างเสรี สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องจรรยาบรรณของผู้สอนระดับอุดมศึกษา (Sritalanook, 2012) ว่า อาจารย์ข้าราชการมีความเข้าใจดีมากในหน้าที่หลักด้านการสอน เมื่อเทียบกับอาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาและอาจารย์อัตราจ้าง ซึ่งอาจเป็นเพราะอาจารย์ข้าราชการมีประสบการณ์ในการสอนมานานมากกว่า จึงทำให้มีทักษะการสอนที่ดีกว่า อย่างไรก็ตาม การที่อาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาไม่เข้าใจในหน้าที่หลักด้านการสอนเพราะสัญญาการจ้างงานสั้น ทำให้ต้องเปลี่ยนงานบ่อย นับว่าเป็นสิ่งที่น่าวิตกเกี่ยวกับสภาพการจ้างงานของอาจารย์ในปัจจุบันที่ได้ยกเลิกการจ้างข้าราชการแล้ว และจัดจ้างอาจารย์ในลักษณะสัญญาจ้างที่ต้องต่ออายุการปฏิบัติราชการ ประการที่สำคัญ คือ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่สู่การประยุกต์ใช้เพื่อช่วยพัฒนาประเทศ ดังนั้น การที่อาจารย์ทำงานภายใต้สัญญาจ้างชั่วคราวอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาองค์ความรู้ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง

สมมติฐานที่ 2 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อาจารย์มักใช้การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจำนวน 8 ด้าน คือ 5 ด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ และอีก 3 ด้าน ได้แก่ L6, L7 และด้านความพร้อมสู่อาเซียน จึงแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครอบคลุมทุกประเด็นที่

ปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 รวมทั้งได้เพิ่มเติมอีก 3 ด้าน จึงอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์ตระหนักในภาระหน้าที่ที่แม้ได้กำหนดไว้ในระเบียบ และอาจารย์ได้จัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นของนักศึกษา สำหรับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า มี 13 ด้าน โดย 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยแสดงว่า อาจารย์ได้แสดงให้เห็นถึงความตระหนักในเป้าหมายการสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2555; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์, 2555; วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร, 2553) โดยเน้นการสร้างคุณลักษณะ 8 ประการให้เกิดขึ้นในนักศึกษา ได้แก่ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีความยุติธรรม มีความอดทนและกล้าฟันฝ่าอุปสรรค มีวินัยในตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ รับผิดชอบต่อภาระกิจของตนเอง และมีความอาหารต่อชุมชนและระบบนิเวศ สำหรับการประเมินผลด้านทักษะภาษาอังกฤษปรากฏในลำดับที่ 6 โดยอาจารย์เน้นทักษะการอ่านเอกสารมากที่สุด เป็นเพราะนักศึกษาต้องค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่ต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ได้ให้ความสำคัญกับทักษะภาษาอังกฤษพอสมควร สอดคล้องกับยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน พ.ศ.2558 (อาภรณ์ แก่นวงศ์, 2555) ที่มีมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การศึกษาระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้

ข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพการจ้างงานของอาจารย์ที่แตกต่างไม่ส่งผลต่อวิธีการสอนในภาพรวม แต่ในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้อภิปรายอย่างเสรีนั้น พบว่า อาจารย์ข้าราชการมีทักษะที่ดีกว่า ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรให้อาจารย์ข้าราชการได้ถ่ายทอดทักษะนี้แก่อจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า

ข้อค้นพบเกี่ยวกับข้อจำกัดของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอันเนื่องมาจากสัญญาจ้างงานที่มีระยะสั้นนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้านการบริหารบุคลากรภาครัฐ ที่สามารถสร้างแรงจูงใจในการสร้างผลงานให้แก่อจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อค้นพบเกี่ยวกับองค์ประกอบที่อาจารย์ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 13 ด้าน สามารถนำไปสู่การเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อค้นพบเกี่ยวกับการที่อาจารย์เน้นผลผลิตด้านทักษะการสื่อสารซึ่งปรากฏเป็นลำดับที่ 3 ประกอบด้วย 4 รายการ ได้แก่ สามารถพูดคุยเพื่อสื่อสารกับคนในครอบครัว เพื่อน อาจารย์ และคนในสังคม ทำให้เห็นได้ว่า อาจารย์ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ และถือเป็นความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่ต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องโดยปราศจากอคติ นับเป็นสิ่งที่ดีที่สถาบันอุดมศึกษาควรให้การสนับสนุนและจัดให้รายการประเมินผลการเรียนรู้ด้านนี้เป็นผลผลิตหลักอีกประเภทหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรสร้างเสริมให้เกิดขึ้นในบัณฑิตของตน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อค้นพบเกี่ยวกับการที่อาจารย์พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนมากถึงร้อยละ 12.77 ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรีนั้น เป็นสิ่งที่ต้องทำการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาเหตุปัจจัยของการกระทำดังกล่าว อันจะนำไปสู่จัดทำแนวทางการพัฒนาบุคลากรสายวิชาการที่ตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาจัดทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์

งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจากมุมมองของอาจารย์ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การศึกษานี้ครอบคลุมยิ่งขึ้น จึงควรทำการศึกษาประเด็นเดียวกันจากมุมมองของนักศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ นอกจากนี้ ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในภาพรวมของการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อให้ได้ภาพอนาคตของการอุดมศึกษาไทย ทั้งจากมุมมองของนักศึกษา และอาจารย์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จรวยพร ธรณินทร์. การปฏิรูประบบราชการไทย : ข้อเสนอแนะเพื่อความสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2546.
- ทิศนา ขัมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- เทพนคร ทาคง. การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดที่อิงมาตรฐานในรายวิชาเสริมสมรรถภาพในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- นพิตา พุดสโต. แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในการเรียนการสอนบนเว็บสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์. คู่มือนักศึกษา 2555. สุรินทร์ : โรงพิมพ์
รุ่งธนเกียรติออฟเซต, 2555.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. คู่มือนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2555. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์, 2555.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์. รายงานประจำปีการศึกษา 2552. เข้าถึงได้จาก
[http:// www.bcnsurin.ac.th](http://www.bcnsurin.ac.th). 10 มิถุนายน 2553.
- สมาคมครูภูมิปัญญาไทย. ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1-5. กรุงเทพมหานคร: สมาคมครูภูมิปัญญาไทย,
2546.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เอกสารแนบท้ายกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.
2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552.
- อาภรณ์ แก่นวงศ์. ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
ในปี พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555.
- Bloom, B. Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals.
New York : David Mckay, 1956.
- Bruner, J. The Process of Education (2 ed.). Cambridge, Mass.: Havard University Press,
1977.
- Chickering, & Reisser. Education and identity. San Francisco: Jossey-Bass, 1993.
- Gagne, R. M. Psychology of Mathematics Instruction. Journal for Research in
Mathematics Education, Vol. 14, No. 1, 7-18, 1983.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 1970.
- Kohlberg. Education, Moral Development and Faith. Journal of Moral Education 4(1),
5-16, 1974.
- Mayer. Multimedia learning. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2001.
- Sritalanook, W. Codes of Conducts of the Instructors at the Higher Education Level.
The International Seminar 7th SIFF: Sustainable Development for Quality of
Life (pp. 71 - 77). Surin: Surindra Rajabhat University, 2012.

- Sritalanook, W. The Model of Fostering Democracy Culture to University Students in Surin. The 5th International Conference: The ASEAN Cooperation for Sustainable Development (pp. 80 - 87). Surin: Surindra Rajabhat University, 2013.
- Taylor, E. The Theory and Practice of Transformative Learning: A critical review. Columbus, Ohio: Center on Education and Training for Employment, 1998.